

MARCIUS TIZENÖTÖDIKE.

Szerda

215. szám.

Pest, november 22. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

A **Marczius Tizenötödike** politikai hirlap october—decemberi évnegyedre előfizetheti helyben egyedül a **Kiadónál**, 2 ft. 30 kr. postán mindennap borítékba küldve 3 frt. 30 kr.

Egy hónapos előfizetést csak helyben egyedül a **Kiadónál** s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetések egy háromszor hársábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr. pp. fizettetek.

Pest, november 22.

A ministerium még ma sincs megalakulva. Mondják a dolog menetében sok furcsa és nem furcsa akadályok adják elő magokat, de mellyeket nagy baj, hogy nem igyekeznek rögtön ketté vágni.

Az a honvédi bizotmány olly név, melly már magában is nem igen akar egy minden kelléssel ellátott kormányt jelenteni. Nem kell kénsni. Át kell rombolni a nehézségeken, mellyek ugy is csak látszólag azok.

A kávéházakban a többi között már olyanokat is beszéltek, hogy például Szemere csak belügyminister akar lenni, mert ha más tárczát vállalna el, azt hiszi, hogy azzal előbbi pályájára saját maga roszaló ítéletet mondana.

Lapjaink többször vettek magoknak alkalmat a göndörhaju Bertalan urfira egy pár sottiskát rá illesztgetni, no de ezen idők elmúltak s ő, ki erélyességről s tisztán democrata elveiről ismeretes, akkor tájban még többet is megérdemelt volna, nem kellett volna magát annyira oda csatolni a batthyanismus mellé. A kiábrándult Szemerét jelen perczekben mindenki sajnállaná, ha valamelly pedans előítéletért nélkülöznünk kellene.

Cultus ministernek Horváth Mihály csanádi püspököt említik. Ennél szerencsésb választást nem is képzelhetni.

Madarász László nem hisz az ingegallérának sem, de nem is csalja meg őt senki. Olly férü, kiben semmi előítélet sincsen, hanem annál több tevékenység, s a pokolból is felkeresne minden

tényezőt, mire a hazának e perczekben szüksége van.

Perényi Zsigmond a honvéd bizotmányban, mint igen használható egyéniség tünteté ki magát.

Nyári Pálról sokan hiszik, hogy nem akar tárczát vállalni. Kár, nagy kár.

Mészáros is szeretne menekülni, de azért, ha szükség lenne rá, meg fog maradni, s tovább is megteendi utólagos jóváhagyás vagy a nélkül is a katonai promotiókat.

Vannak, kik félnek, hogy Pázmándi is bejön a combinatioba. Legyenek azon aggodalmaskodó hazánkfiak megnyugodva, komolyabb helyeken ezen nevecske, nem igen pengetődik.

Deák Ferencz elmarad akkorra, ha nyugalmasb idők következnek be.

Szóval, ollyan ministeriumunk leend, melly Kossuth lelkét fogja lehelni. És ez teljesen megnyugtatólag hathat minden becsületes magyar emberre.

Pest november 22.

Ime itt fekszik előttünk a korábbi ministerium keserves politicájának legutóbbi gyümölcse—Erdély csak nem egészen a contrarevolutio örvényébe van esve.

A magyar lapok a tavasz óta folyvást zajongtak Erdély végett, de Batthyániéknak mindenre csak az volt feleletük: Bizzunk eö excellentiájában, báró Vai Miklós korona örben.

És a hívők biztak, s az alatt oda jutottunk, miszerint, megkérdeshetjük magunkat, miképen s honnan lesz erönk Erdélyt visszafoglalni, ha azt megtartani sem tudtuk?

Mindennek oka a kormány biztos nyomorúságos és shlendirian eljárása.

Csak egyet jegyzünk meg. Az egész világ tudta, hogy az erdélyi soldateska a legelső bécsi intésre a reactio zászlóját kifogja tüzni. Ha az egész világ tudta, bizon nem lett volna nagy csuda, ha maga a biztos ur is megsejdit illyes valamit.

Vai Miklós ott excellentiaskodott Erdélyben a tavasz óta. Láthatott mindent. Láthatta miben téri fejét a katonaság. Azon időkről beszélünk, midön még a Naszódi bucsujárásoknak hire sem volt. Akkor Vai Miklós mindennel szabadon rendelkezhetett. Gyulafehérvárt elfoglalhatta, s biztosíthatta volna, a katonaságot elrendezhette s megeskedhette, a gyanusokat lefegyverezhette volna.

De hallott e valaki csak legkissebb conflictus-

ról is valamit, mi a biztos s a katonai parancsnokság között történt, egész a kitörés idejéig? Soha senki. Czimboraságról ellenben akár mennyit.

Igaz ugyan, hogy Vai Miklós sok minden féle hazafiai leveleket irt a ministeriumhoz, componalt egy pár replicat is a Puchner féle manifestumra, de akkor a reactio már készen állott a harcra, a szabadelvtiek pedig egészen elárulva a legiszonyatosb dulongsoknak voltak kitéve.

A politicusnak azonban soha sem szabad pusztán a hivatalos nyilatkozatokból itélni. A szó arra való, hogy verje a léget, s elrepüljön; nekünk a tetteket kell vizsgálunk.

És ha Vai Miklós követett eljárásait tekintjük, mi részünkről nem igen találnók azokban olyasmit, mi az árulást világosan kifejezné, sőt ellenkezőleg minden tetteiben elég hangos hazafiság, s a magyarügy iránti buzgóság mutatkozik.

Am de tökéletesen megfordul a koczka, ha oda terjeszkedünk ki, mellyek azok, miket Vai Miklós tenni elmulasztott.

És itt serge jelentkezik a legvétkesebb emissióknak, mellynek eredménye az, hogy Erdély egészen oda esett martalékul a contrarevolutionnak.

Bár ugy lett volna, hogy Vai Miklós tiszta világos árulásra adta volna fejét.

Akkor a korábbi kormánynak jobban sértette volna szemét, s történt volna intézkedés.

A reactionak épen olly fajta emberre volt szüksége, mint Vai, ki szüntelen csak a magyar kormány felé coquetirozgasson, s a mellett szántszándékkal behunnya szemeit azok előtt, mik körtötte történtek.

Vai Miklósról közönségesen az a vélemény hogy kalvinista jesuita. A kalvinista jesuita pedig ha egyszer belejő centillioszor gonoszabb szokott lenni, mint a pápista.

A]szegény magyar nép azt hiszi, hogy csak az lehet áruló, ki ellenséges zászlót tűz ki. Ezek régi divatu árulók, az illyent ma senki sem keresi, az ördög sem fizeti.

Ma jesuita árulók kellenek.

Ollyanok, kik a hatalmat kezökbe veszik, igyekeznek magoknak olly tekintélyt szerezni, hogy ellenök szólani egy szót sem lehet, végre pedig, midőna kezökre bizott ügyet elvesztik, nagy sajnálkozással viszalépnek, vagy plane elszöknek.

István osztrák herczeg épen igy volt Magyarország Vai Miklósa.

Ez is ollyan jesuita volt. Jól is összeillettetik. Mindketten egy huron pendültek, s aligha nem együtt főzték ki a budai palotában, mint kellene a márcziusi törvényeken könnyü módjával elparologtatni.

Erdély, ha csak valamely véletlen szerencse nem jő közbe, el van veszve.

Erdély elvesztése iszonyu szerencsétlenség. És pedig még nem csak úgy, hogy azzal, mi egy országot, egy nagy territoriumot, az arany és különösen a só bányákat elvesztjük, hanem az elenség kezébe egy hatalmas posíciót adunk.

Tekintsünk az ország földképére s látni fogjuk, hogy Erdély elvesztével Magyarországot a schwarczgelb osztrák tartományok teljesen körül veszik.

Körül vagyunk egészen fogva.

A nagyszakálu hazafi Batthyáni feleljen most anyira védelmezett biztossáért!

* * *

Rögtön új biztost kell kinevezni. —
Mi ajánljuk Teleki Sándort.

Pest, november 22.

Némely emberek — és köztük többen az első független magyar ministerium bizalomszavazó képviselői közül — azt hiszik, sőt erősen megvannak győződve, miszerint a Marcius Tizenötödike már rég óta, de különösen alulirtnak elnöki tükarrá lett kinevezésétől fogva — Kossuth befolyása alatt áll, vagy tán épen organuma, s ezen hitökben és meggyőződésekben aztán némely cikkeket szeretnek úgy venni, mintha azok Kossuth megbízásából irattak volna.

Ezen körülmény, s jelesen e lapok tegnapi elotti számában Pulszkiról és Batthyániról írt cikkek azok, mellyek kényszeritenek jelentéktelen személyem állásáról némelyeket elmondani.

En journalistai pályán működésemre nézve két iránypontot tűztem ki magam eleibe.

Soha olyat nem írni, miért a felelősséget magamra venni bár mikor és bár ki előtt vonakodnám, és erre úgy hiszem, elég bizonyosság az, hogy — némely első és többnyire külföldi dolgokra vonatkozó cikkeimet kivéve — soha semmit nem írtam, melly alatt nevémet állott volna, s ezt főképp oly esetekben, midőn elveket képviselő, vagy a közügygel egybekötetésben álló egyéniségek politikai magaviselete és jelleme elleni kikéreléseket és megrovásokat tettem, soha, de soha szem elül nem tévesztém.

Írtam kemény megtámadásokat, írtam tán túlgöngédtelen megrovásokat, kiméltlenül, néha meglehet épen gorombán keltem ki ez vagy amaz ellen, de nevem mindig cikkeim alatt volt, mert akarám, hogy a megtámadott, megrótt, vagy tán megsértett tudja, ki ellen forduljon, panaszkodjon vagy kinél kereszen — ha úgy tetszik — elégtételt.

Második iránypontom vala az, hogy meggyőződésemtől senki kedvéért el ne álljak, hanem mi szivemen fekszik, azt — tessék bár vagy nem — kimondjam. Erre nézve is úgy hiszem — szerénytelenség nélkül utalhatók vissza mindenkit, azon időkben írt cikkeimre, midőn e lap pártja ugyszólván csak belőlem és Pálfi barátomból állott, midőn e lap irmodora és politikája felett valódi országos elégtelenség töre pálczát.

E két iránypont volt tollamnak vezetője.

És a táblabíró párt e lapok megégetésének ministerialis bizalommal saturált korában, nyíltan hirdeté, hogy mi a reactio bérlettjei vagyunk, vagy tán plane muszka bérben állunk.

Azonban az idők változtak. Az első független magyar ministerium a sok bizalomtömléstől megfuladt, a hon közülményei a vétkes mulasztások következtében aggasztóbbak lőnek, s egyetmásmít a Marcius közméltatlankodás és folytonos gyanúsítgatás közt elmondogatott — szomorún bekövetkezett.

Ekkor a táblabíró egy kissé verblüft képet csinált, a Marciust káromkodás nélkül, de bizonyos oly nemével olvasá a bosszúságnak, mellyet a gyöngye lelkületü s ingatag elvű ember érezni szokott, ha végre, nolle velle, el kell ösmerni, hogy szüntelen kárhoztatott ellenfelének csakugyan igaza volt, s bizalom diplomának romjaiból egy kápolnát épített a második Batthyáni ministerium tiszteletén, de nem volt ideje benne — tömjénezni, mert bálvány a felszentelés előtt összeomlott.

Ezek siralmas idők voltak a táblabírákra nézve, de üdvös napok a hazára nézve, melly — hála istennek — még elég korán állatta, milly hasznavehetetlen emberekre bizávészövedata bérkájának réppartra vezetését.

A kormány elvégre azok kezébe jutott, kiket arra maga a sors kijelölt, a forradalom árja felveté valahára férfait és megalakult — a honvédelmi választmány.

S e lapok, — mellyek Magyarország szabadságát, csak annak teljes függetlenítése által prédicáltak elérhetőnek szakadatlanul — politikájukat látva a kormányon, ennek támogatására jó lélekkel mindent megtettek és megtesznek, mi csekély erejüktől telik.

Ekkor történt, hogy én — e lapoknak rendező dolgozó társa — az elnök becses bizalma által, oldala mellé szólítottam s tükarrá neveztettem.

És alig tetig el néhány nap s a táblabírák, kik pár hónapok előtt, e lapot a reactio bérében állónak lenni hirdeté, most ezt Kossuth organumává s jelesen némely cikkeket az ő megbízásából írottakká keresztelik.

Igy gondolkodnak pedig jelesen Pulszkiról és Batthyániról írottakra nézve.

És ezért kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy valamint hivatalos alkalmaztatásom előtt senki auctoritása velem, de csak egy betűt sem íratott, sem pedig meggyőződéseim ellenére el nem hallgattatott, úgy azóta tollamból megbízás következtében egyetlen íge sem jött ki, valamint nem azon kérdésbeni két cikk, mellyet ha írtam volna, nevemet alátenni bizony nem féltem volna.

En e lapoknak különben is csak egyszerű dolgozó társa vagyok s politikájának irányadásában részt csak annyiban veszek, mennyiben gondolkodásimódom, Pálfi barátoméval, — ki e lapok egyedüli és minden befolyásokon felül álló szerkesztősége — legtöbb esetben ugyanazonos.

En úgy hiszem, hogy valamint ő, úgy én is olvasóinktól, ha nem egyebet, legalább annyi méltánylást kiérdemeltünk, miszerint rólunk feltehessek, hogy ezután is csak úgy írunk, mint belsők s a körülmények némi ösmertetének combinatioja sugallja s nem fogja egy vagy más cik-

künket megbízás következményének tulajdonítani, főként mintán eddigi irataink hangulatából tudhatja, hogy bizony mi valakinek érdemelt megrovására senkitől nógatást nem várunk.

De hiszen értjük mi igen jól e pletykázás okát, melly az elnököt akarná in ein schiefes Licht bringen, neki bizonyos személyeknek illy kézalatti eltávolítását ohajtván felróni!

Oh, mi igen is jól ösmérjük ama denevéreket, kik itt is röpködnek, amott is csuszkálnak s mégis sehol sincsenek, s csak szakadás előidézésén jártatják eszköket.

De bizony czélt érni nem fognak, mert valamint hisszük, hogy az elnök illy ármányos manevres által magát megzavartatni egy pillanatig sem engedendi, úgy azt is minden józan értelmű és hazafias érzelmű polgártársunkról feltesszük, hogy az elnök nyíltságát illy köpenyek alá buvás, valamint minket illy szerep elvállalásának gyanúján felülállónak tart.

En mint hivatalnok, meggyőződésemet el nem adtam, ezt a kormány politikától több részben eltérő legutóbbi cikkeim is eléggé bizonyítják; hanem írok úgy, mint eddigelő, mert hivatalomat csak addig fogom megtartani, míg látom, hogy a jelen erélyes kormány alatt csekély lehetőségem hazám szent ügyének parnyiságom általi előmozdítására fordíttatik.

Csernátomi.

Mákvirágok.

Pár napok előtti hivatalos jelentés királyi biztos Vay Miklóstól a honvédelmi bizottmányhoz:

„Mintán történetesen értesemre esett az, hogy Marosvásárhelynek a székelyek általi visszafoglalásáról szárnyaló hír tán nem egészen alap nélküli lehet, én magamat ezennel a mozgalom élére állítom s úgy teszek, mint királyi biztos hatalmam parancsolni fogja. Ki egyébiránt stb.“

— Pár napok utáni hihetőleg es jelentése királyi biztos b. Vay Miklósnak a honvédelmi bizottmányhoz:

„Mintán az erdélyi főhadi kormányval eddigelő folytatott hivatalos levelezéseim nyomán a császári seregek közelebbi mozdulatáról előre értesítve vagyok, van szerencsém jelenteni, hogy én magamat legközelebről — Gedeon által elfogatom. Ki egyébiránt a szél változása esete, köpenyegemmel a t. honvédelmi bizottmánynak ezutánra is stb...“

— Ferdinand austriai császár Fogarasi püspöknek — az ismert papi adresse átnyujtása alkalmával — igen mély értelmű szavakat mondott; többek közt azt is kérdezni felségeskedett: „ha valljon igaz é, hogy Magyarországon már hó esett? s hogy a budapesti új hid egyik lánzcán gr. Széchényi meztláb sétált át?“ s midőn e megilletődéssel tett kérdésekre Fogarasi püspök igenköleg felelt volna, ő isten kegyetlenségigibőlisége így bucsuzott: „Nemde, sind halt schlechte Zeiten, képzelje csak ön még 1849-ki aranyom sincs, pedig máskor

már szeptember első napján kaptam Sofie hugomtól ajándékban. Na leben sie wohl, utazók jó egészséggel s imádkozzék értem, dass i a Mustergeld krieg. — Hát gróf Batthyányinak még meg van a nagy szakállja? ah, azmost jó a nyakfájás ellen. Grüss sie Gott, mein lieber Fogarasi, mondja meg az én hű magyar népemnek, hogy nem sokára meglátogatom, ezt királyi szavamra jégérem, de azt tudom, hogy meg nem tartom. Adieu!”

— Olmücsi galambposta.

Ő felsége a császár két új szanvedélynek adta át magát. Rövid idő óta ugyanis hatalmasan dohányozik és minden este leissza magát. Szivarok extra rendeltettek meg Hamburgból, valódi havannaiak s La impotenza nevet visalnek. A camarilla eleinte ugyan nagyon ellene volt a dohányzásnak, mivel félt, nehogy a gomolyodó füstoszlopok ő felségén csodát mivelve, agyában eszmélést keltsenek fel; de miután az udvari orvosok tanácsa azon egyhangu véleményt adá elő, mikép ő felségének apostoli feje az ily csodák ellen biztosítva s minden gondolatnak zárva van: az ellenzés megszűnt s a dohányzás azóta egész nap foly, szorosán meghagyatván azonban ő felségének, hogy a katonárok előtt szivarját szájából kivegye, mert különben az kiüttetik. Lehetetlen leírni ő felségének ezen új hatalmáni örömet, kivált miután az is megígértetett neki, hogy új évre — ha magát addig jól viseli s új kabátját be nem peccétezi — a Kristkindeltől egy bernstein cigarrenspitzlt fog kapni.

A mi az italbeli szanvedélyt illeti, ezt már a camarilla idész elő és champagnerrel kezdé meg. Azonban a becsipés után ő felsége bécsi aranyhalairól kezdé hebegni s ez által a champagnerezésnek utját bevágta. Hlába erősíté ismét Bucephalus udvari főlóorvos, hogy ő felségébe semmi pezsgőlelket nem önthet, a camarilla kérelhetetlen volt és — sörtétetett elő, úgy okoskodván, hogy „das Bier macht einen dummen bár e szerint hatása a császárra nézve felesleges is, de azért, miat óvszer gegen G'scheid werden, nem ártand. — Így történik, hogy ő felségével estenkint pipaszó mellett vier halbet becsipetnek, melly a koponya ürét kitöltvén, azt lassanként az asztal alá huzza, honnan aztán Csibéné asszony — ha felállásra nem bírhatja — öleibe veszi s elviszi lefektetni, élénkelvén felette:

„So schlafe wohl du liebes Kind!,

— Négyen egyszerre.

Győr városa egyik vendéglőjének étteremében — néhány napokkal ezelőtt négy férfi ült — négy külön asztalnál. Más ember a teremben nem volt, a négy közül pedig egyik sem látszék ösmerni a másikat, mert egyik sem szóla egy szót is. Egyébiránt mind a négy előtt beefsteak állott, és mindenik igen fontos képpel és teljes hatalommal evett.

„Die Pferde für den Herrn königlichen Comissär sind schon da, kiálta egyszerre be a Hausknecht ékes hangja, és oh csodák csodája, a négy férfiú egyszerre és ugyancsak teljes hatalommal felele:

„Gleich!!!!“

És lön szörnyű meglepetés, és egymásra tekintés, mindenik szemből legalább is 4 kérdőjel pislogván ki. A beefsteak utolsó darabja mindenkinek tátott szája előtt maradt, s a jobb kezek mintegyingerszerűleg merültek a kabátok belső oldal zsebébe, honnan valamely irományt hoztak elő.

„Zahlen!!!!“ hangzék ismét egyszerre négy hang, és miután fizetve lön, mindenik megindult a terem közepe felé, hol a csillár alatt egymással keresztben megállottak.

Néma hajlongások.

„Ön tán!!!!“ kezdé ismét mind a négy egyszerre, mellynek következtése ismét bámész csend lön.

„Ugy látszik uraim, hogy itt tévedés van — szóla végre egyik megbátorodva — azért én szerencsés vagyok magamat bemutatni. Én vagyok Én teljes hatalmu királyi és kormány biztos, fellévéen ruházva a joggal futárokat küldhetni a mikor kedvem tartja, fuvarost rendelni, mikor úgy tetszik, ésörnagyságért folyamodnom, mikor akarok!!!!“

„Én pedig uraim! — szóla a második — vagyok Én, teljes hatalmu kir. és kor. biztos, fellévéen ruházva a joggal futárokat küldhetni a mikor kedvem tartja, fuvarost rendelni mikor úgy tetszik, ésés örnagyságért folyamodni, mikor akarok!!!!“

„Az én nevem Az, hivatalom: örnagy és teljes hatalmu kir. és kor. biztos, jogaim“

„Hol a megbízó levél-uraim? — vága most közbe egyszerre a negyedik — és három sápadt arcz közt nyilott az ő basarózsa képe, jobbra és balra is mosolygván.

„Az az, hogy én kérem alásan kezdé mind a három egyszerre — tulajdonképen Csányi kir. és kor. és orsz. biztos urtól kiküldött teljes hatalmu kir. és kor. biztos vagyok, s erre megbízó levelet mind három a merész kérdőnek mutatá elő.

Végre kisült, hogy a teljhatalmu három kir. és kor. biztosok közül kettő tulajdonképen nem is annyira biztos, mint futár, a harmadik pedig Csányinak egy megbízottja a népfelkelésnek egy bizonyos falubani előrendezése végett.

A merész kérdő pedig volt Sárközi József teljeshatalmu kir. és kor. biztos, ki e történet hitelenségére nézve kezességet vállalt.

— Éppen most kapjuk a hírt Olmüczből, hogy a camarilla egy ő felsége személyére számított democratai tervet hiúsított meg. Ő felségének — ugyan is — Kammerdin erét szerencsés volt egy democrata otabb megnyerni, s ennek megbízásából aztán az ügynek megnyert derék ember ő felségének apostoli fejét fésülés alkalmával — felszántogatta. A munka lassan haladt, mert — mint a becsületes szolga mondá „der Grund ist sehr schlechts fésűnek szántóvása majd minden perczen ingoványra, vagy kavicsos helyre akadt. Azonban a kitérés minden akadályokon diadalmaskodott s egy hét után felszántva állott az apostoli főnek kopár földje, melly — mind a mellett is, hogy trágyát naponként eleget kapott és kap a camarillától, igen igen mostohának lenni látszott. — Másnapra volt határozva a magvetés, s e végre a legjobb minőségű mag

eszmék vitettek Louis Blanc, Lamartin és Stancsics magtárából s minden elő volt készítve a süker biztosítására. A szomorú véletlen mindent elrontott. Alig ült le ugyan is ő felsége fésüléshez, midőn belép Pitz és oleum et operam perdidimus. Közélegvén t. i. a felséges főhez, melly születése óta semmire — mint ugarra — alkalmasnak nem tartatott, rémuléssel veszi észre a harázdákat, de még nagyobb ijedséggel a vetési készületet. Egy percz alatt az egész camarilla elő volt lármázva s a szegény kammerdiener börtönbe küldetett, később azonban mint olyan, ki egy tökéletesen semmi gyümölcsözésre még csak reményt — sem nyújtható munkában fáradozása által az örülttségnek nyilvános és tagadhatatlan jeleit adá. Döblingbe a bolondok házába küldetett. — A felszántott apostoli fejbarrázdái pedig, — minthogy bennök semmiféle mag meg nem foganzk — füzfa csemetekkel ültetettek be, ezen nedves természetű fánem az apostoli koponyának nagy tavaiból elég vízzel látatván el. És a camarilla igen jól számolt, mert a csemeték már is igen szép hajtásokat tettek, úgy, hogy ő felségének apostoli fején a legszebb zöldség terül el.

Csernátóni.

Pest Novemb. 20. 1848.

Szerkesztő!

Perczel Mór vezérlete alatti táborból érkeztem Pestre.

Sietek önt tudósítani e tábor jelen állásáról.

De mielőtt ezt tenném, nem lesz érdektelen, egy két szóval emlitenem azon jeles csatát, mellyet e hó 8-dikán Fridaunál Burisch tábornok vezérlete alatti seregen nyertünk.

Burisch tábornok ötezer rendes katonából álló seregével Fridaunál állott, s bennünket megtámadással fenyegetett. Leikes vezérünk ezt nem várta, hanem bennünket — számszerint harmadfél ezrenket — Csáktornyáról 8-dikán éjféli utáni egy órakor megindított. Stajerországba Holztraunál előcsapatunk az ellen előcsapatát lelövöldözte. Fridaunál a már csatarendben álló ellenséggel szemközt állottunk s harmadfél órai ágyuzás s gyalogsági kemény tüzelés után totaliter megpocsokolánk s a frakkos sereget futni kényszerítettük. De hogy ne is futott volna lelketlen soldosok tömege olly lelkes csapat előtt, mellyet Perczel Mór tábornok személyes bátorságával lelkesített. Lehetetlen volt nem lelkesülnünk, midőn tábornokunk lováról leszállva, s az ágyút önkezeivel irányozta az ellenfelé. Hozzánk a Zrínyi zászlóaljhoz repült délceg paripáján s így szólt: a zrínyi zászlóalj vitézségben, bátorságban senki által sem engedé magát felülmulni, most meglátom mit tesznek. Mi e lelkes szavakat megértettük, s vezérszó nélkül az ellen ágyúinak — melly egy bércezen volt elhelyezve, s ránk erősen tüzeltek — szuronyt szegezve rohantunk, egy ágyút elfoglaltunk, s a többit ez állomásról futni kényszerítettük.

E tett hírére az ellen azon csapata is, melly még tűzben nem volt megfutott.

Ha attól nem tartunk, hogy a Varasdiak megtámadják Csáktornyát s tőlünk elfoglalják, egy lébig levághattuk volna Burich uram táborát. Nekünk — bár fáradtak voltunk tüstént vissza kellett mennünk Csáktornyára.

Meghalt e csatában közülünk egy őrmester — később egy közvitéz, sebesült hét.

Az ellen halottait a hegyes vidéken felszámítani lehetetlen volt. Mind a mellett akkor mindjárt 60-ra tették, később alapos hírből 300-at halottunk. Sebesült számtalan, elfogtunk 47-et.

Folyó hó 10-kén tábornokunk azon hirt vevé, miszerint az ellenség nagy számmal szándékoznak a Muraközbe törni, s bennünket semmivé tennék. — Vezérünk látta erőnk parányiságát — csak ötezer fegyveres ember — elég ovatosan azon intézkedést tette, hogy 11-kén bennünket a Muraközből kivezetett, Letenyénél táborba szállított, a betörő ellenséget az átjövethet akadályozandók.

Most itt fekszik táborunk.

12-én hallottuk, hogy három oldalról tört be az ellenség, Légrád, Varasd és Stájer felől a Muraközbe huszonnégy ezer főnyi többnyire rendes katonákból álló sereggel, s a védtelenül hagyott Csáktornyát elfoglalta.

13-kén már Vorpostjai a Mura túl partján sértálgattak, mi pedig innen s egymással farkas szem néztünk.

Lelkes táborunkról előre is mondhatom, hogy addig is, míg segítség érkezend, megakadályozza az átjövethet, ebben segíteni fogja a Mura vize maga, melly olly erős, hogy a Letenyei hidat is, mihelyt táborunk átvonult, elvitte. Hidat rajta nem verhet az ellen s ha ver Ábrahám kebelébe küldjük rajta.

Isten önnel.

Kőrösi Sándor,
Zrinyi csapatbeli önkéntes.

Tisztelt Szerkesztő!

Hazafiai kötelességemnek tartom megősméretni hazámmal a camarillának azon gaz czinokossait, kik elég szemtelen pofával birnak arra, hogy a reá bizott hivatalt nem annak rendje szerint kezelik, hanem ebből kereskedést, s egy olly kereskedést üznek, millyent a felmagasztott Latour, ha tronjáról leesett volna is élve, elkövetni nem merészel.

Hogy tehát annál ösmerősebb legyen a nép előtt ezen egyén, rövideden pofáját, ha szívesen

veendik lefestem: termete közép, beeset fekete szem, sárga sovány arcz, fekete haj, és fekete kipödrött bajusz, ruházata a midőn láttam, sárga bein-kleid, fekete öltöny és magos fekete pints; — ebből látható, hogy nem csak belseje, hanem külseje is schwarzgelb, — hivátása az aggatag kaszárnyába a remondák beszédese, czimje, mint hallottam őrnagy — haj de kár, hogy még nem ért meg császári biztosságra. —

De hallja gazságait is Szerkesztő ur, minek szemtanuja voltam.

Egy bizonyos N. N. ur több lovakat vezetett a kaszárnyába eladásra, mit azonnal a magyarul is tudó őrnagynak jelentett, ez azonban így változott:

Sind sie ein Pherdhändler?

Nem, én tulajdonossa vagyok a lovaknak.

O dann müssen erst denen händler ihre Pferde hervor genommen werden, und dann, wenn noch ein Zeit über bleibt, so kennen si auch ihre Pferde vorweisen lassen. —

Igy a tulajdonos reggel 9 órától délután három óráig várakozott, az az mind az ideig, míg a schwarzgelb uramnak tetszett a vidékről jött lovakat elövenni, és ekkor is nagy auctoritást felvéve, így kajdászol „Platz meine herrn hier, sonst schlag ich drein, denn mein teren ist klein zum Arbeiten, und ich mus für ein jeden feller gut sten“ bezeg nem lármozott a jó hazafi így, mikor a kereskedők lovait szemlélgette, — sőt szerette, ha a nép úgy öszveszorult, hogy a zsidó keze láthatatlanná váljon akkor, midőn a sárga vagy szürke csikókat zsebjebe manipulálta; — hogy pedig jó hazafinak nevezem itt az őrnagy urat, ezen senki fenn ne akadjon, mert midőn a bukott császár számára szedte a lovakat, akkor 20 f. pengőn alul nem kedvezett a vevőnek, most azonban, midőn a hazájának vásárol lovakat, mint jó hazafi, 10 pengővel megelégszik, mi által megmutatja, hogy hazáját szereti?

De menjünk a dologra: N. N. ur lovait egyenként siker nélkül, minthogy őrnagy uramnak, és a mellette álló pictus masculus kovácsnak inyök-re nem voltak — a nem adott duserok, noha mindegyik lónál így fejezte ki magát a schwarzgelbem.

Es ist mir sehr leid, dass ich die Pherde nicht annehmen kann, denn sie haben einem schönem kopf, schönem leib, felerfreien fuss, — nur sind si nicht Schulter frei. —

Ezen szavakkal még számtalan, de nem Zsidókat bocsájtott el; feltűnő volt tehát előttem a schwarzgelbnek tette, minthogy a zsidóktól több hibásabb lovakat is szedte be, azért a tőlem nem messze álló zsidót megkérdeztem, hogy ho-

gyan van az ön hibás lovainak besoroztatása midőn ezen urnak ne.n annyira hibás lovait vizsgálta utasítja? O édes uram, nagyon egyszerű dolog az, felelt ő, mert én ugymond minden darabtól adtam nagyságos major urnak tíz forint pengőt, azon ur pedig tudom semmit sem adott.

Sokkal többet bizva még most is egy magyar seregnél szolgáló őrnagyban, hitelt adni rágalmazó zsidónak nem akartam, de mind a mellett gyanús volt előttem a dolog, s így figyelve a dolognak fejlődésére, kitűnt egész schwarzgelbi gazsága őrnagy uramnak, mert ugyan azon zsidó, kivel szólottam, megvett a már visszautasított N. N. urnak lovaiból egyet ekkor figyelemmel kezdettem kísérni a zsidót, mind addig, míg szemtanuja nem voltam a valódi gazemberségnek, mert a gazsággal terhelt őrnagy azon lovat, mit azon urtól be nem vett, a zsidótól elfogadta — mi több még, a többi lovakat átakarta venni egy zsidó, hogy azokat is eladja, úgy ha, N. N. mindegyik darabnál husz pengő forint nyereséget ad, s pedig ebből akkor tíz forintot őrnagynak ad, tíz forintot pedig magának tart, a többi 90 forintot az urnak visszaadom, melly párbeszédet magam füleimmel hallottam, azért senki őrnagy uramat ne simítsa, mert különben azt mondanám, neki czimborája vagy.

Ennek következtében figyelmeztetem az országos képviselő urakat, ha már a tanácskozásra megjelenni nem akarnak is, legalább tegyék meg haza kedvéért azt, hogy olly helyekre járjanak, hol illy jó madarak a hazát pár nap alatt nyolcz, vagy tízezer pengő forinttal csallják meg, legyenek szemtanúk, illy nagyszerű vevéseknél, és ne bízzák magokat egy olly nádályra, ki nem szegyenli alávaló tetteivel hazánknak zsirját emészteni.

Voerintzky.

H I R D E T É S E K.

Megjelent és minden könyváros uraknál kapható:

1. A 3 százados bűnök jutalma.
2. Pénz vita — vagy a régi 2 schein forintos — az új német 2 p. frtos. — az új magyar 2 p. frtos. és a 2 p. frtos. tallér összvételalkoznak — ezeknek együtt való beszélgetések B. F. J által. —

A kettőnek ára együtt 10 kr. pp.

Megjelenik e lap **MINDEN ESTE**. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM** ára 3 kr. pp.

Felolós szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomatja és kiadja Lukács László. Országut, Kunewalder-ház.